



# GAZİANTEP UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Journal homepage: <http://dergipark.org.tr/tr/pub/jss>



## Araştırma Makalesi • Research Article

### Etem İzzet Benice ve Popüler Edebiyat Romanları<sup>1</sup>

#### *Etem İzzet Benice and Popular Literary Novels*

M. Fatih KANTER<sup>a\*</sup> Betül Kübra POLAT<sup>b</sup>

<sup>a</sup> Prof. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Kilis / TÜRKİYE

ORCID: 0000-0003-0754-6930

<sup>b</sup> Uzman, İstanbul / TÜRKİYE

ORCID: 0000-0001-9580-2927

#### MAKALE BİLGİSİ

##### *Makale Geçmişi:*

Başvuru tarihi: 3 Haziran 2024

Kabul tarihi: 1 Ağustos 2024

##### *Anahtar Kelimeler:*

Etem İzzet Benice,

Popüler roman,

Kadın,

Aşk-macera romanı,

Gazete.

#### ARTICLE INFO

##### *Article History:*

Received: June 3, 2024

Accepted: August 1, 2024

##### *Keywords:*

Etem İzzet Benice,

Popular novel,

Woman,

Romance-adventure novel,

Newspaper.

#### ÖZ

Cumhuriyet Dönemi önemli popüler yazarlarından olan Etem İzzet Benice romanlarında meslek hayatının etkilerini ve ideolojisini yansıtır. Gazeteci bir yazar olması, eserlerini tefrikalar hâlinde yayımlanmasını kolaylaştırır ve olay ağırlıklı, tasvirleri daha sınırlı, halkın beğenisine sunmayı amaçlayarak romanlarını yazar. Cumhuriyet ideolojisi ile büyüyen fikirlerini halka duyurmak, özellikle 'kadınların' değişen toplumda etkilenen kesim olması eserlerinde en önemli tema hâlinindedir. Gazete, aşk-macera konuları ve okuyucu odaklı romanlar verilmesi Etem İzzet Benice'yi Popüler bir edebiyat yazarı hâline getirir. Halkın his ve hayal dünyasını harekete geçirecek doğrultuda tefrikalar kaleme alan Benice, okurların beğenisi ile tefrikalarını kitaplaştırır. Dönemin okur kitlesine hitap eden konuların işlendiği bu romanlar, popüler romanların genel özelliklerini barındıran bir yapı arz eder. Döneminin okur kitlesinin beğenisine hitap ederken toplumsal ve ideolojik tezleri de odağa alan Benice, sadece aşk ve macera konularını değil millî ve tarihî konuları da işleyerek romanlarının tematik çerçevesini genişletir. Etem İzzet romanlarında halkın içinden, halktan olanı yine aynı dönem içinde vermeye çalıştığı için okuyucu ile arasında güçlü bir bağ oluşturur. Bu bağ ise eserlerin tematik yapısının da etkisiyle özellikle kadınlarla kurulur. Çünkü popüler özellik barındıran eserlerinde farklı tipteki kadın karakterlere ağırlık vererek onların düşkünlüğünü, ihtiraslı tutkularını, dik duruşlarını, millî mücadeledeki çabalarını değişen toplumla beraber aldıkları yaraları yansıtır. Etem İzzet Benice'nin romanları okuyucu tarafından hızlıca tüketim aracı olmuş ve Etem İzzet Benice bu yönden maddi olarak aldığı karşılıkları ile gazeteler açmaya devam eder ve eserlerini de bu yönde verir.

#### ABSTRACT

Etem İzzet Benice, one of the acclaimed authors of the Republican Era, manifests the influences of his professional life and ideology in his novels. The fact that he is a journalist enables him to publish his works as tefrikas, and he writes his novels special emphasis attached to events, with more limited descriptions, and with the aim of presenting them to the public. The most important theme in his literary works is especially the fact that 'women' are the stirred group in a developing society because of the fact that he was grown up with the ideology of the Republic and made his ideas known to the public. Newspaper, love-adventure themes and reader-oriented novels make Etem İzzet Benice a renowned literary writer. Benice, who writes serials in a way to stimulate the public's world of feeling and imagination, publishes his serials as books with the appreciation of the readers. These novels, which deal with subjects that appeal to the readership of the period, present a structure that contains the general characteristics of popular novels. Benice, who stresses on social and ideological theses while appealing to the readership of the period, expands the thematic framework of his novels by dealing not only with love and adventure, but also with national and historical issues. In his novels, Etem İzzet creates a strong bond with the reader as he tries to present what is from the people in the same period. This bond is established especially with women with the effect of the thematic structure of the works. Because in his popular works, he emphasizes different types of female characters and reflects their fondness, passionate passions, upright stances, their efforts in the national struggle and the wounds they received with the changing society. Etem İzzet Benice's novels quickly became a means of uptake by the readers and Etem İzzet Benice continued to open newspapers with the financial rewards he received in this direction and gave his works in this direction.

<sup>1</sup> Çalışma Prof. Dr. M. Fatih KANTER danışmanlığında Betül Kübra POLAT tarafından hazırlanan "Etem İzzet Benice'nin Romanlarında Yapı ve İzlek" adlı çalışmaya dayanmaktadır.

**EXTENDED ABSTRACT**

Etem İzzet Benice (1903-1967), one of the acclaimed authors of the Republican Era, focuses on the effects of his professional life and the achievements of the Republic, as well as individual and social issues in his novels centered on Istanbul and Anatolia with the opportunities offered by his journalistic imagination. The fact that he was a journalist writer and that his articles come out in different newspapers facilitated the publication of his works as serials and their reaching a wide audience. In addition to Benice's novels, which were published in books, *Görünmeyen Canı* (1926) was serialized in *Resimli Gazete*, and her novel *Kördüğüm* (1936) was serialized in *Yedigün* magazine. Etem İzzet Benice, who aims to convey her ideological views and the principles and achievements of the Republic to the public in her writings, works, and the texts she writes at every opportunity, also instrumentalizes literature in this context. Benice, who writes popular novels that appeal to the public's taste, are case-oriented, limited in their descriptions, and shaped by coincidences, mainly deals with themes such as Republican ideology, male-female relations, love, exploitation, identity conflict, gender roles, moral corruption, bureaucratic decay, patriotic love, treason and national consciousness. Etem İzzet Benice became a popular and widely read literary writer in the early Republican Era, as he wrote novels based on love-adventure, detective fiction and history, and generally focused on the readership of the period. Benice has a wide range of subjects, especially the attitudes of women belonging to different social classes towards life, and she looks at morality and honor as a social problem.

The reason for this wide range of subjects is that she determines and strengthens the chain of subjects that will provide the connection between her and the reader.

Thus, readers from all walks of life find something of themselves in the serials they read and eagerly await the next edition. Therefore, the author achieves a successful connection between the reader and the work by keeping the interest of curiosity alive.

In her popular romance novels, Benice, who fictionalizes themes such as love, betrayal, infidelity, deception, and marriage with intrigues involving different text rings, also gives messages based on social criticism. Therefore, it is possible to see social, political, economic and bureaucratic criticism as well as individual emotions in her romance novels. Benice's popular detective fiction novels, on the other hand, usually take place in courtrooms, and include interrogations, the hearing of witnesses, and memoirs that facilitate the unraveling of the knot. Detective novels are mainly based on the solution of a murder. Etem İzzet Benice's popular novels bear the political, cultural, social and economic traces of the period in which he lived. The fact that novels began to be written with the proclamation of the Republic after the War of Independence led to the use of many elements of that period. Her detective novels are predominantly based on the solution of a murder. In his novels, which are fictionalized with a historical perspective, he criticizes the Ottoman Empire in all aspects, especially while conveying the achievements of the Republic and the role of Atatürk's principles and reforms in establishing civilization. The fact that memoirs, diaries and letters occupy a large place in Benice's novels is related to the fact that they are intermediaries that facilitate fictional transitions. On the other hand, similar to Tanzimat novels, forced coincidences that are hard to believe and even contrary to the ordinary flow of life are among the remarkable features of his novels.

Etem İzzet Benice's novels were rapidly absorbed by the readers in the period they were published, and this was also due to the influence of the culture of serials and the fashion for popular novels. The fact that the serialized novel culture continued to exist and even dominate in the first years of the Republic is a result of the interest of the readership in popular novel types, especially those constructed with different thematic values. Etem İzzet Benice's novels, first published as serials and then as books, bear the traces of popular culture and popular literature in terms of their thematic and technical features. Benice's novels contain fictions such as love, history, ideology, adventure and detective fiction, which are generally included in the popular novel category. In this article, Benice's novels will be evaluated in the context of the characteristics of the popular novel and their thematic features will be interpreted text-centeredly. In the study, Benice's novels will be analyzed in a text-centered manner by classifying them according to their thematic features, not according to their publication years.

## Giriş

Edebiyat, insanın kendini ve içinde yaşadığı toplumu estetik ve edebî bir duyarlılıkla yazılı ve sözel biçimde dışavurum araçlarından biridir. Edebî ilgi, insanın yaşadığı çağ ile olan bağlantısının yanı sıra tarihsel birikimi ve gelecek projeksiyonunu da kapsar. Varlığını anlamlandırmak ve bulunduğu şartlar içinde yaşamak zorunda olan insanların ve toplumların anlatma ve aktarma ihtiyacının yansımaları olan edebiyat, farklı biçimsel türlerde ortaya çıkmıştır. Malzemesi dil olan ve insanlar arasındaki iletişimi sağlamanın ötesinde bir anlam taşıyan edebî türlerin farklılaşması ise birden fazla değişkene bağlıdır. İnsanlığın ortak birçok noktası olmakla birlikte toplumların yaşadıkları coğrafya, inandıkları din, konuştukları dil, sahip oldukları değerler dizgeleri ve bütün bunların bileşkesiyle oluşan kültürel unsurlar edebî ürünlerin hem teknik hem de tematik açıdan farklılaşmasına neden olur. Sanatkarların duygu ve düşüncelerini, deneyimlerini, hayat karşısındaki tavırlarını kurgusal bir düzleme taşıırken mensubu oldukları toplumun ve yaşadıkları çağın etkisinden uzak kalmaları düşünülemez. Bu bağlamda her çağ, aslında kendi edebî kültür ve zevkini de beraberinde getirir. Klasik, estetik ya da kanonik olarak nitelendirilen eserler hem çağın ruhunu taşıyıp hem de çağlar ötesine taşarken popüler olarak nitelendirilen eserler ise genellikle yazıldıkları dönem içinde belirli bir şöhrete kavuşup unutulurlar.

Popüler kültür, kendi varlığıyla hayatın her alanında kendisini gösterir. İlk olarak “kültür” kelimesi dahi geniş bir anlamı ifade ettiği için “popüler” geniş bir sahası olduğu anlaşılır. Bu sebeple “*popüler kültür edebiyata özgü yapıları kullanarak hayatımızda istesek de istemesek de merkezi bir konum edinmiştir. Ürünlerini hem iletilerinin içeriği hem de algılanış biçimleri açısından incelemek sunulan modellerle alımlayıcıları arasındaki dinamik ilişkiyi göstermek/görmek için yararlı olacaktır*” (Parlak, 2004, s. 375). Bu alımlama ve modellemeler ise popüler romanlarda gazete, dergi vb. araçlarla mümkündür. Popüler edebiyat ise hem halk ve aydınlar tarafından hem de kanonik ilgi bakımından her dönem farklı görüşler ve tespitlerle tanımlanmaya çalışılmıştır. Popüler edebiyat, özellikle halk nezdinde oluşan bir edebiyat kavramı bağlamında “Halk Edebiyatı” ile yola çıksa da çağdaş düzenin getirdiği edebî ve teknik yeniliklerle daha geniş ve farklı tanımlar kazanır. Fakat halk ile olan ilişkisini özellikle popülerlik ya da popüler kültür ilkesi çerçevesinde daima sürdürür. Çünkü “*Popülerin en klasik anlamı halka ait olandır. Fakat günümüzde bu kavram ‘birçok kişi tarafından sevilen veya seçilen’ anlamında kullanılmaktadır*” (Erdoğan, 2004, s. 3). Halk tarafından sevilen ve seçilen, çok fazla okur kitlesine ulaşan, okurda heyecan, ilgi ve merak uyandıran, edebî ve estetik niteliklerin tematik değerlerin/olay örgüsünün gölgesinde bırakıldığı eserler ‘popüler roman’ kategorisinde yer alırlar. Popüler romanlarla ilgili en bilindik ifadeler, “piyasa romanları” oldukları ve edebî/estetik tutumdan ziyade ticari kaygının odağına ilişkin yorumları içerir. Popüler edebiyat için her ne kadar maddi gelir elde edilebilecek bir alan gibi bakılsa da “*yazarların kitaplarının yüksek satış rakamlarına ulaşmasının toplumsal bir anlamı vardır*” (Hüküm, 2019, s. 81). Erol Üyepazarcı da popüler romanların salt ticari kaygılarla yazılmadığını, millî bir maksat da taşıyabildiğini, sadece klişe kalıplar içermediğini ve okuyucusuna kaçış zevki verdiğini ifade eder (2019, s. 24-26). Popüler romanların yazıldıkları dönemde hızlıca tüketildikleri, çok satanlar listelerine girdikleri ancak kalıcı ol(a)madıkları, zaman içerisinde unutuldukları, bazılarının isimlerinin edebiyat tarihlerinde dahi yer almadığı bilinmektedir. Dolayısıyla “popüler roman”ları diğer romanlardan ayıran en temel özellik, halkın beğenisi, ilgi ve tutumu olmakla birlikte zamana karşı direnen romanlar arasında popüler eserlerin sayısının sınırlı olduğunu söylemek gerekir. Diğer taraftan “Türk romanının başlangıcından 1950’li yıllara kadar Türk modernleşmesinin çeşitli safha ve görünümünü gündeminden uzak tutmadığı dikkate alınırsa popüler örnekler yaşanan değişim tecrübesini yansıtmak bakımından önemli işlev yüklenir” (Dönmez, 2023, s. 41). Böylece popüler edebî

ürünlerin, tüm estetik aksaklıklarına rağmen farklı okumalara açık olduğu ve araştırmacılar için verimli bir alan teşkil ettiği söylenebilir.

### Etem İzzet Benice ve Popüler Roman

Erken Cumhuriyet Dönemi'nin popüler isimlerinden Etem İzzet Benice (1903-1967), siyasetçi ve gazeteci kimliğinin yanı sıra romancı yönüyle de Türk kültür ve edebiyat tarihinde yer edinir. Hem gazete yazılarında hem bireysel hayatında Cumhuriyet ideolojisini ön plana çıkarmanın mücadelesini veren Benice, halkın beğenisini kazanan ve çok satanlar listesine giren romanları ile devrinin isim yapan yazarları arasına girer. Gazeteyi, Cumhuriyet'in kazanımlarını yansıtabileceği ideolojik bir araç olarak gören Benice, bir taraftan da tefrika romancılığın aranan yazarlarından biri olur.

Halkın his ve hayal dünyasını harekete geçirecek doğrultuda tefrikalar kaleme alan Benice, okurların beğenisi ile tefrikalarını kitaplaştırır. Dönemin okur kitlesine hitap eden konuların işlendiği bu romanlar, popüler romanların genel özelliklerini barındıran bir yapı arz eder. "Büyük kitleler tarafından tanınan, beğenilen, okunan; bu beğenilme, tüketilme ve okunma için, yazıldığı dönemdeki okuyucu ilgisini kazanacak niteliklere sahip olan ama söz konusu beğenilme tüketilme ve okunma, belirli bir zaman süresiyle sınırlı olan, bu süre geçince kitlenin ilgisi azalan, hatta unutulmuş romanlara popüler roman denir" (Üyepazarcı, 2019, s. 31). Döneminin okur kitlesinin beğenisine hitap ederken toplumsal ve ideolojik tezleri de odağa alan Benice, sadece aşk ve macera konularını değil millî ve tarihi konuları da işleyerek romanlarının tematik çerçevesini genişletir.

Benice'nin kitaplaşan romanlarının yanı sıra *Görünmeyen Canı* (1926) *Resimli Gazete*'de, *Kördüğüm* (1936) romanı *Yedigün* dergisinde tefrika edilir. Yazılarında, eserlerinde, her fırsatta yazdığı metinlerde ideolojik görüşlerini ve Cumhuriyet'in ilke ve kazanımlarını halka iletmeyi amaç edinen Etem İzzet Benice, edebiyatı da bu bağlamda araçsallaştırır. Edebiyat ve halk arasında güçlü bir bağ olduğuna inanan Etem İzzet'e göre "*Edebiyat kitlenin heyecanıdır, cemiyetin zevkidir, kitle duyar, kitle ifade eder... Fert onun vasıtasıdır*" (Benice, 1932, s. 113). Halkın değişen yönlerini, eski-yeni düzen gidişatını ve toplum hayatı içerisindeki hemen her şeyi eserlerinde işleyen Etem İzzet Benice, bunun ancak halkın diliyle yapılabileceği görüşündedir. Bu sebeple halk ile ilgili her türlü sorun, gelişim ve değişimleri popüler romanları aracılığıyla kurgular. Bu tutum, popüler edebiyatın imkânlarının tercih edilmesinde de önemli bir faktör hâlini alır. Çünkü "*popüler romanlarda, günlük hayatın ihtiyaçlarına yönelik fikirler yer alır*" (Sağlık, 2000, s. 28). Öte yandan halkın günlük ihtiyaçlarına yönelik düşünceleri halka iletmek için ise halkın anlayabileceği sadelikte bir dil ve üslup kullanımı gerekir. Etem İzzet Benice de bu sebeple eserlerinde dili oldukça sade, yabancı unsurlardan arınmış bir şekilde kullanmayı tercih eder ki "*popüler romanlarda, sanat ve estetik kuralları pek önemsenmez*" (Sağlık, 2000, s. 26). Selim İleri, Etem İzzet Benice'nin *Yosma* adlı kitabının giriş bölümünde onun Türkçe yandaşılığını, dili kullanımını ve Türkçe'nin ses değerlerine verdiği önemi özellikle belirtir (2002, s. 8). Gazeteci muhayyilesinin de etkisiyle Etem İzzet Benice, yazdıklarını okuyucuya ulaştırmak konusunda bir zorluk çekmediği gibi yazdıkları geniş kitlelere kolaylıkla ulaşır. Bu bağlamda gazete ise dönemin en önemli reklam, tanıtım ve metinlere ulaşım aracıdır. "Halkın okuması demek, aynı zamanda edebiyatın para getiren bir meta hâline gelmesi ve popülerleşmesi demektir. Popüler kültürün taşınmasında ve aktarılmasında gazete, toplumsal olayların aktarılmasında, halkın tanınmasında ve kültürleşme sürecinde en etkili yollardan birini oluşturmaktadır" (Yalçın, 1998, s. 426). Dolayısıyla matbaa ve teknolojinin gelişmesi ile popüler romanlar da eş değer bir şekilde gelişme kazanır.

Etem İzzet Benice'nin popüler romanları, yaşadığı dönemin siyasi, kültürel toplumsal ve iktisadi izlerini taşır. Romanların Kurtuluş Savaşı sonrası Cumhuriyet'in ilânı ile yazılmaya

başlanması o döneme ait birçok unsurun konu edilmesine yol açar. Özellikle Kemalizm ideolojisine ve Cumhuriyet'in ilke ve kazanımlarına sahip bir yazar olarak kimi romanlarında kahraman olarak Mustafa Kemal Atatürk görülebilmektedir. Popüler edebiyat fikrini benimseyen Etem İzzet Benice, halk ve Atatürk arasındaki bağlantıyı da eserlerinde kurar. Benice'nin romanlarında teknik ve anakronik birtakım kusurlara rağmen kurgunun geçtiği dönemin karakteristik özelliklerinin yansıtılması, okuyucuyu tamamen o dönemin şartlarına ilişkin düşüncelere sevk ettirir; yöreye veya tipe ait üslup özellikleri aracılığıyla halkın hem fiziksel hem de psikolojik durumu aktarılır.

Etem İzzet, romanlarında halkın içinden, halktan olanı yine aynı dönem içinde vermeye çalıştığı için okuyucu ile arasında güçlü bir bağ oluşturur. Bu bağ ise eserlerin tematik yapısının da etkisiyle özellikle kadınlarla kurulur. Çünkü popüler özellik barındıran eserlerinde farklı tipteki kadın karakterlere ağırlık vererek onların düşkünlüğünü, ihtiraslı tutkularını, dik duruşlarını, Millî Mücadeledeki çabalarını, değişen toplumla beraber aldıkları yaraları yansıtır. Zira *“Popüler romanlar, okuyucuları var olan sıkıntılara benzer şeyleri başkalarının da yaşadığına inandırabilir. Bu açıdan roman kişisiyle kendileri arasında duygudaşlık meydana gelir”* (Gürbüz-Akın, 2020, s. 6). Bu duygudaşlık romanların çok okunmasına ve popülerliğine sebep olur.

### **Etem İzzet Benice'nin Romanlarında Tematik Unsurlar**

Tefrika roman kültürünün Cumhuriyet'in ilk yıllarında da varlığını hatta hâkimiyetini sürdürmesi, okur kitlesinin özellikle farklı tematik değerlerle kurgulanan popüler roman türlerine ilgisinin bir neticesidir. Etem İzzet Benice'nin de önce tefrika hâlinde daha sonra kitap olarak yayımlanan romanları tematik ve teknik özellikleri bakımından popüler kültürün ve popüler edebiyatın izlerini taşır. Selim İleri, romanların bir kısmının düzenlenmesini yaparken ön söz/tanıtım bölümleri de yazarak romanlar hakkındaki görüşlerini belirtir. Bu görüşlerden en önemlisi ise Etem İzzet Benice'nin romanlarının popüler edebiyat ile ilgili olduğuna dairdir:

Edebiyat tarihimiz, Cumhuriyet'in ilk yıllarında, çok okunan, sevilerek okunan romanları nitelendirirken “halk romanı” diyor. Halk romanlarının özelliklerini sıralarken, akıcı Türkçe'den, sürükleyici olay örgüsünden, halk hayatının renkli çizgilerinden söz açıyor. Halk romanı deyişi, çok geçmeden “popüler roman”, “popüler edebiyat”la yer değişmiş. Nitelendirmeler aynı (İleri, 2002, s. 7-8).

Benice'nin romanlarındaki olay örgüsünün akıcılığı, zaman ve mekânın tasvirlerindeki sınırlılık ve gazeteci kimliğinin etkisiyle halkı yakından tanınması, halkın ilgi ve ihtiyaçlarını bilmesi, gözlem kuvveti gibi unsurlar, okurlar tarafından tercih edilmesinde etkili olur. Tarihi olaylar dışında aşk, cinayet, intihar, bürokratik ve toplumsal yozlaşma gibi konuları da eserlerinde işleyen Etem İzzet Benice, hemen her romanında toplumu ilgilendiren ve toplumdaki düzensizlikleri eleştiren bir tavır içindedir. Bu bağlamda ahlaki yozlaşma, kadın-erkek ilişkileri, Millî Mücadele bilinci ve dönem eleştirisi romanlarındaki kurguların temelini oluşturur.

Halk psikolojisini bilen ve isteklerini göz önünde bulunduran Benice, eserlerinde değişmekte olan kadın-erkek ilişkileri ile git gide bozulmakta olan toplum yapısını konu edinir. Cumhuriyet ideolojisinin benimsetilip yaygınlaştırılması ile toplumsal ve ahlaki bozuklukların giderilmesini amaçlayan Benice, zaman zaman cesur eleştiriler içeren romanlarıyla toplum yapımızın değişmeyen unsurlarını sergiler (Bayraktar, 2003, s. 38).

Etem İzzet Benice'nin romanlarında kurgusal yapıyı oluşturan unsurlar arasında hatıra defteri, günlük ve mektuplar önemli bir yer edinir. “Mektup, hatırat, günlük gibi türler karakterin iç dünyasını, arzularını ve aşklarının yıkıcı etkilerini aktarmasına imkân tanıdığından dolayı popüler aşk romanlarında sıklıkla kullanılmaktadır.” (Kanter, 2022, s. 362). Bu sebeple bakış açısı ve anlatıcı birinci veya üçüncü şahıs ağzından aktarılır. Popüler romanlarda bakış

açısı olarak anlatıcı, okuyucunun hislerine duygularına seslenir (Sağlık, 2010, s. 158-159). Hızlıca akan olay örgülerinin sıcaklığı bu sayede okuyucuya daha sağlam bir şekilde iletilir.

Benice'nin romanlarında mekân olarak genellikle İstanbul ve çevresi tercih edilirken Anadolu insanı ve köylüsüne de toplumsal koşullar bağlamında yer verilir. Şaban Sağlık'ın tespit ettiği üzere “yerli popüler romanlarda olayların geçtiği temel mekân İstanbul'dur” (2010, s. 160). Benice'nin romanlarda da işlenen sorunlar genellikle kırsaldaki değil şehir hayatındaki insanların sorunlarıdır. Öte yandan konu anlatımına ve olay örgüsüne ağırlık verilmesi mekân tasvirlerinin de sınırlı olmasına yol açar. Zira “*Sadece okumaya veya polisiye romanlar gibi hızlı tüketime yönelik roman türlerinde tasvire pek yer verilmez*” (Gümü, 1988, s. 104). Bu sebeple Etem İzzet Benice'nin romanlarında algısal veya psikolojik mekân tasvirleri oldukça sınırlıdır. Romanlarda sürekli bir entrikanın, aşkın olması ise zamanın sınırlarını genişletir, saklanan sırların açığa çıkması/ifşa edilmesi için geri dönüş teknikleri ile zamanda atlamalar yapılır. Popüler romanlarda zaman ve mekânın bu kadar basite indirgenmesindeki amaçlardan biri hitap edilen kitle ile ilgilidir (Sağlık, 2010, s. 162-165). Söz gelimi basıldığı dönemde yoğun bir ilgi gören *Gözyaşları*, olay ağırlıklı vaka zincirleri, karakterlerin fizyolojik ve psikolojik yapısı, bir hatıra defterinin merkeze alınması, melodramatik unsurlar ve entrikaları bakımından popüler özellikler taşıyan romanlarından biridir.

Etem İzzet Benice'nin on romanının başkişisini kadınlar oluşturur. *Izrap Çocuğu*, *Görünmeyen Canı*, *Gözyaşları*, *On Yılın Romanı*, *Afrika Çöllerinde*, *Bir Cinayet Davası* ve *Ben Hiç Sevmedim* romanlarının başkişileri ise erkektir. Etem İzzet Benice, romanlarında muhteris, şehvet düşkün, dejenere ve femme fatale kadınların yanı sıra ve kadınların çektikleri acıları, gösterdikleri sadakatleri, namuslarını korumadaki çabalarını, iyi ve ahlaklı olma mücadelesinde karşılaşılan güçlükleri anlatır. Zaman zaman olumsuz kadın tiplerine yer veren Benice, bazı romanlarında ise kadınların en değerli varlık olarak el üstünde tutulması gerektiğini anlatarak özellikle Millî Mücadele döneminde kadının rolünü belirgin bir şekilde yansıtır.

Benice'nin romanlarının ortak temasının genellikle “kadın” merkezli olaylar ile ilgili olması popüler romanın genel özellikleriyle ilişkilendirilebilir. Şaban Sağlık'ın ifade ettiği üzere; “*Çoğu popüler romanda da “kadın şöyle olmalı, erkek böyle olmalı, eğitim ve terbiyenin nasıl olacağı” türünden, öğüt niteliğinde fikirler bulunur*” (Sağlık, 2010, s. 166). Kadın ve onun dışında gelişen olaylarda genellikle ahlaki yozlaşma, sömürü, dönemin sosyal eleştirisi, duygu çatışması, kimlik bunalımı, vatan sevgisi, kadın-erkek ilişkisi önemli temalardır. Etem İzzet bu temaları olaylara dâhil ederek bilgi de verir. *Izrap Çocuğu* romanında kadınlar ile ilgili şunlardan bahseder:

Kadınlık izzetinefsi... En kayıtsız, hattâ, en hakir gördüğümüz kadında en kurtarıcı silâh, en hâkim unsur budur. Nimet, şehvet düşkün bir kadın olabilir. Çok düşük bir kadın olabilir. Hatta bu düşkünlük bizi ondan öğrendirebilir. Fakat bir erkekle evlenmek için her şeyini, bütün hüviyetini feda etmiye hazırlanan ve reddedilen bir kadının en son sığınağının “izzetinefsi” müteharriktir. Gururuna dokunulduğu zaman hiçbir kayıt tanımaz. İradenin üstüne taşar, arzunun belkemiğini kırar, şehvetin dişlerini döker; kendi hükmünü sürer, kendi vücudunu korur, kendi haysiyetini kurtarır. Bu kurtuluş ve kurtarıştır ki, sahibi olduğu vücut ve hüviyeti de birlikte kurtarır! Kadın izzetinefsi, bu! (Benice, 1961, s. 103-104)

Tefrika kültürünün çok ilgi gördüğü ve gazetelerin tirajına etki ettiği bir dönemde eserlerinin çoğunu gazetelerde bölümler hâlinde tefrika ettikten sonra kitaplaştırdı. “Tipik bir melodram” (Üyepazarcı, 2009, s. 424) olan ve 1918-1920 yıllarını kronolojik düzende anlatan ilk romanı “*Çıldırın Kadın* (1921), tefrika edildikten sonra kitap hâlinde basılır. Romanda, “sosyal ve bireysel temalara bağlı olarak ahlaki olan ve olmayanın; millî olan ile olmayanın çatışması”, (Kacıroğlu 2008, s. 190) karakterlerin hayat karşısındaki tavırları aracılığıyla aktarılır. Sefalet ve sefahat zıtlığının hâkim olduğu romanda olayların geçtiği mekânlar İstanbul

ve semtleridir. Kadın sömürüsü, yozlaşma, dejenerelik ve haksız kazancın yol açtığı bireysel ve toplumsal sorunlara yer verilen romanda yaşananlardan sonra başkişinin kocasının intiharı kendisinin ise fuşşa yönelmesi ve çıldırması tipik bir popüler roman özelliğidir. Şuh ve fettan olan başkişi Mualla ile kardeşi Necla'nın, vatana ihanet eden liyakatsiz ve sorumsuz askerlerin, harp zenginlerinin kendi hazlarını önceleyerek sefalete kulak tıkayan yaşam tarzları yanında vatanın içinde bulunduğu durum, cephelerde yaşananlar ile milletin felakete sürüklenmesi tam anlamıyla bir tezatlık oluşturur.

Yayımlandığı günlerde popüler roman meraklısı okurlar tarafından çok rağbet gören *Yakılacak Kitap* (1927), Etem İzzet Benice'nin sinemaya uyarlanan hissî ve melodramatik romanlarından biridir. Romanda, başkişi Vicdan'ın toplumsal etiketlemeye maruz kalması, bedenen sömürülmesi, küçük yaşta üvey ağabeyinin tecavüzüne uğraması, yurttan büyüüp iffetini koruyarak yaptığı öğretmenlik sonrası severek evlendiği kişinin öz kardeşi olduğunu öğrenmesiyle intihar etmesi konu edinilir. "Romanda toplumun mürai ahlak anlayışı ve bu anlayış bağlamında birey üzerindeki baskısı, namus kavramı, evlilik, aydın-köylü anlaşmazlığı başarıyla canlandırılmıştır. Ancak Vicdan'ın evlendiği ve mutlu olduğu Vecdet'in, kardeşi çıkması ve bunun üzerine Vicdan'ın intihar etmesi, romanı ikinci sınıf Fransız melodramları seviyesine indirir" (Üyepazarcı, 2009, s. 424). Trajik bir sonla kurgulanan romanda olayların "yakılacak kitap" adı verilen günlüklere aktarımı, merak duygusunun harekete geçirilmesi, tasvirlerin sınırlı olması, inanılması güç tesadüflerin ön plana çıkarılması, popüler tefrika geleneğinin yansımaları arasındadır. Öte yandan romanda bürokratik çözülme de metnin alt göndermeleri arasında başkişinin öğretmenlik ataması aracılığıyla kurguya taşınır:

Demek ki, şu köhne Osmanlı imparatorluğu sınırları içinde yalnız ve kimsesiz olmak da günah... Çalışmak, kendine güvenmek, hak kazanmak yetmiyor. İşini yürütmek için çalışma değil, yalan, erdem değil, arka lâzım. Tavsiye alabilmeli, telefonla bağirtabilmeli; o, yüksek daha yüksekini bulmalı, nüfuzu nüfuzla kırdırmalı. Fakat, bütün bu haksız ve yersiz nüfuzların toptan süpürülmesi hepsinden daha iyi olamaz mı?.. (Benice, 2002, s. 55-56).

İstanbul'un yanı sıra Anadolu'nun da mekân olarak kullanıldığı romanın "taşra sahneleri gerçekten halk yaşamından renklerle örülmüştür. Taşranın dar dünyasındaki dedikodu, çekmezlik, başkasının hayatını gözetleyiş, ahlak bekçiliği gibi olgular romanda gerçekçi bir anlatımla karşımıza çıkıyor" (İleri, 2002, s. 9). Bu bağlamda Anadolu'nun ve Anadolu halkının ihmal edilmişliğine, bürokratik yozlaşmaya ilişkin göndermelerle ve kadın öğretmene bakışı yansıtan unsurlarla romana ideolojik bir taraf atfedildiği gibi toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal hiyerarşi ve cehalet ile ilgili unsurlarla da sosyolojik bir boyut kazandırılır.

Tefrika edildikten sonra kitap hâlinde basılan *Istırap Çocuğu* (1928) romanında 1918-1922 yıllarında ülkenin felaketlerle boğuştuğu bir süreçte İstanbul'daki bürokratik çürüme, yönetimdeki bozukluklar ve entrikalara kurban edilen bir hayat, mesleğini çok seven idealist gazeteci Refik'in yaşadıkları ve tevkif edilmesi odağa alınarak anlatılır. Aşk temasının, Nimet ve Ferhunde adlı müspet ve menfi/şeytanî özellikleriyle ön plana çıkan kadın karakterler üzerinden verildiği romanda, dönemin sosyal koşulları, bireye, topluma ve devlet kurumlarına güven yitimi ile gazetecilerin tavırları millî duygular aracılığıyla kurguya taşınır. Dolayısıyla Benice'nin romanlarında görülen vatan sevgisi, millî duygu tarzı, bürokratik haksızlıklar ve mütareke yıllarının "yarı aç yarı tok günlerinde" yaşanan trajediler metnin arka planında hissettirilir.

Karma/çoğulcu bakış açısıyla kurgulanan, yer yer sloganik bir üsluba yer verilen ve günlükler üzerinden ilerleyen *Aşk Güneşi* (1930) romanı, 1917-1922 yıllarında Kurtuluş Savaşı sırasında halkın sosyal durumunu, kadınların millî mücadelede aktif rol oynadığı cepheleri başkişi Hamra'nın hayat öyküsü ve millî bilinç üzerinden anlatan tezli bir romandır. Benice, *Aşk Güneşi*'ni İstiklal Harbi'nin yegâne romanı olarak niteler:

Aşk Güneşi'ne gelince, bu bütün bir inkılâbın, koca İstiklâl harbinin yegâne romanıdır. Hiç işlenmemiş bir mevzu üzerinde yazılmış tek eser... Bu eserimle ben. hiç kimsenin yapamadığı bir işi başarabilmişimdir kanaatindeyim. Ve bunula iftihar ederim. Bu itibarla bu eserimi de çok severim (Benice, 1933, s. 8).

Benice'nin edebî mahfillerdeki şöhretini pekiştiren *Aşk Güneşi*'nde dönem itibarıyla halkın ilgisini çeken tarihsel konular aşk teması ile harmanlanarak kurguya taşındığı gibi çözülen aile kurumları ile yıkılmaya yüz tutan Osmanlı arasında metaforik bir ilgi kurulur. Anadolu, romanda romantik bir perspektifle değil kadınların değersizleştirilmesi, vatana ihanet eden mollaların, padişah yanlılarının düşmanla iş birliği içerisine girmesi gibi unsurlar çerçevesinde işlenir. *Aşk Güneşi*'nde Anadolu'nun böyle bir tabloyla çizilmesi özellikle *Yaban*, *Yeşil Gece*, *Sinekli Bakkal* gibi erken dönem Cumhuriyet romanlarındaki gerek Anadolu'da gerek İstanbul'da dini sömürü aracı olarak kullanan din adamlarını hatırlatır niteliktedir. Öte yandan Benice'nin idealize ettiği kadın karakteri Hamra'nın faziletli ve vatanperver oluşu, Anadolu'da hastabakıcılık yapması dönem romanlarındaki kadın karakterlerle benzerlik taşır. *Yakılacak Kitap*'ta tesadüf unsuru; sevdiği, evlendiği kişinin kardeşi olduğunu öğrenen Vicdan'ın trajedisine yol açarken *Aşk Güneşi*'nde ise Hamra'nın öldüğünü sandığı Hasan'ın ölmediğini öğrenerek mutlu olmasını sağlar. Erol Üyepazarcı'nın *Aşk Güneşi*'nin Benice'in ilk iki romanına göre kurgu ve inandırıcılık bakımından zayıf olduğunu söylemesi (2019, s. 424), eserdeki tesadüflerin yoğunluğu ile ilgilidir.

Etem İzzet Benice'nin sinemaya uyarlanan ikinci romanı olan *Beş Hasta Var* (1932), benliğini unutan ve fuhuş bataklığında frengi hastalığına yakalanan başkişi Belkiys'in intikam almak için hastalığını hayatını mahveden beş kişiye bulaştırıp, sevdiği adamı son kez görüp veda etmesini anlatır. Kurgunun hatıra defteri aracılığıyla aktarıldığı romanda “Mütareke Dönemi arka plandadır; işbirlikçi zenginler ve para hırsları; uçsuz bucaksız kibirleri ve benden sonrası tufan vicdansızlığı ile dönemin üst düzey yöneticileri” (Üyepazarcı, 2019, s. 425) eleştirilir. *Istirap Çocuğu* ve *Göz yaşları*'nda olduğu gibi kurgunun trajik boyutunu akışında giden bir hayatın dışarıdan müdahale ile felaketlerle neticelenmesi oluşturur.

*Tan* gazetesinde tefrika edilen *Yosma* (1936), basıldıktan iki yıl sonra müstehcen olduğu gerekçesiyle toplatılır ancak Benice bilirkişi raporları neticesinde beraat eder (Üyepazarcı 2009, s. 418). *Yosma*, Ahmet Mithat Efendi'nin romantik bir tarzda yazdığı *Henüz On Yedi Yaşında*, Halit Ziya'nın realist özelliklerle kurguladığı *Sefile* romanlarından itibaren Türk edebiyatında toplumsal bir sorun olarak ele alınan fuhuş konusunu işler. Küçük yaşta zorla fuhşa sürüklenen Emine'nin sürekli kimlik değiştirerek birlikte olduğu kişileri dolandırıp sevdiği adam ile yurtdışına kaçıışı entrikalar zinciri ile kurgulaştırılır. Selim İleri'ye göre “*Yosma*'da Tufan'la Emine/Sevim'in ilişkileri, haksız, karanlık kazancın irdelenmesi açısından cesur çözümlere, bu kirli paranın iktidar-siyaset çevrelerinde yaygınlaşmasına yönelik saptamalara açılır” (İleri, 2015, s. 254). Dolayısıyla romanda ahlaki yozlaşmanın toplumun hemen her kurumuna sirayet ettiğine dair göndermeler romanın yazılma zamanını da içine alır.

*Yedigün* dergisinde tefrika hâlinde yayımlanan ve henüz kitap baskısı yapılmayan *Kördüğüm* (1936) romanında başkişi Neclâ'nın muhteris ve yobaz zihniyetlerin baskısı ve namusuna atılan iftiraların gün yüzüne çıkartılması ahlaki yozlaşma bağlamında yer alır. Romanda Benice'nin neredeyse bütün romanlarında görülen olumsuz din adamı tiplmesi faziletli bir kadın olarak kurgulanan Neclâ'ya sarkıntılık eden Hacı Bey aracılığıyla işlenir. Aşk temasının odağa alındığı *Sen de Seveceksin* (1937) romanında ise Şam'da sevmediği bir adam ile evlenen başkişi Lütfiye'nin geçmişte çektiği acılar ve kötü giden evlilik sonrası kendisine âşık bir adamla evlenerek mutluluğa kavuşması anlatılır. Benice, mutsuz evliliklerin yol açtığı sorunları bu romanında da işler, “hudutsuz sevgi, sağlam seciye ve birbirine saygı” ile bütünlediği ideal evliliğin özelliklerini Lütfiye aracılığıyla aktarır. *Ben Hiç Sevmedim* (1944),



romanı deli gibi sevdiği kadının kendisini sevmemesi neticesinde başkişi Cahid'in irade ve mantık yitimine uğrayarak çıldırması ile bir akıl hastanesinde son bulur. İkinci Dünya Savaşı yıllarında geçen bir aşk romanı olan *Ben Hiç Sevmedim*'de hatıra defterine yer verilmesi, başkişinin çıldırması gibi unsurlar popüler romanların klişelerindedir.

Vatan bilincinin ve millî duyguların işlendiği popüler romanların belli bir okur kitlesinin olduğu bilinmektedir. Söz gelimi popüler kurgulu tefrika romanlar yayımlayan ve devrinde çok okunan Abdullah Zühdü'nün asıl tanınırlığını sağlayan 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı'ndaki bir subayın öyküsünü anlattığı *Şanlı Asker* eseri olur. Savaşın olduğu yıl *Sabah* gazetesinde tefrika edilen bu eser sayesinde gazetenin tirajı oldukça artar (Üyepazarcı, 2019, s. 154). Benice'nin de şöhretinde millî duygulara ve vatanperverliğe ağırlık verdiği *Aşk Güneşi* önemli bir oynar. Bu bağlamda Benice'nin *Adsız Şehit* (1964) romanında da vatanın kurtuluşu için eşkiyasından kadınına kadar herkesin içinde olduğu seferberlik vurgusu söz konusudur. Millî duyguların ön plana çıkarıldığı romanda, başkişi Yaprak'ın istihbarat elemanı olarak gittiği gizli bir görevde şehit olması aracılığıyla Kurtuluş Savaşı'ndaki adsız kahramanlara göndermede bulunulur. Aşk temasının vatan aşkı/ülküsü ile bütünlendiği romanda Kuva-yı Milliye ruhunun kadın, çocuk, eşkiya, çeteci, asker, köylü herkes tarafından nasıl sahiplenildiği anlatılır. Benice'nin tarih kurgulu romanlarında cephe ve cephe gerisinde mücadele eden kadın karakterleri ön plana çıkarması dikkat çeker.

*On Yılın Romanı*, 1933 yılında Cumhuriyet'in onuncu yılı adına yazılan, Osmanlı Devleti'nin yıkılışının, Cumhuriyet ülkesinin ve Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye için yaptığı inkılapların anlatıldığı ayrıca ülkenin içinde bulunduğu siyasi durumun da göz önünde tutulduğu tezli bir romandır. "1933'te Cumhuriyet Halk Fırkası öncülüğünde bir neşriyat faaliyeti içine girilmiş, bu çerçevede dönemin yazar ve şairlerinden Cumhuriyet'in ilk on yılında gerçekleştirilen inkılâpları anlatacak heyecan uyandırıcı eserler yazmaları istenmiştir" (Çıkla, 2004, s. 439). *On Yılın Romanı*'nda da inkılaplar köylüyü aydınlığa çıkaracak, eğitim eşitliği sağlayacak değerleri sembolize eder. Osmanlı Dönemi'ni zaptiyelerin, ağaların zulmü, din adamlarının halkı sömürmesi, köylerin mektepsiz bırakılması, hastalık, yoksulluk ile özdeşleştiren romanda Cumhuriyet ile birlikte kurulan modern Türkiye'nin kazanımları anlatılırken ideolojik unsurlar, yer yer sloganik bir biçimde, roman tekniğini ve estetiğini zayıflatan bir yapıda sunulmuştur. Cumhuriyet'in sadece yönetim değil aynı zamanda "*ruh değişikliği*" de getirdiği ideal Cumhuriyet gençleri olarak kurgulanan Erhan ve Torun aracılığıyla aktarılır. Yeni Türkiye'nin gelişimi için her yaştan insanın gösterdiği çabanın yanında kişilerin "biz ne olacağız?" sesleri ve kimliklerini arayışları söz konusudur. Etem İzzet Benice ve diğer dönem yazarları bu serzenişin farkında oldukları için roman konularını onların kimlikleri, eski-yeni çatışması ve arayışlarına cevap oluşturacak şekilde tefrika romanlarını yazar. "*Dolayısıyla kimlik kazanma çabası, bireyin kendi yaşamı ve yaşadığı çevre ile yakından ilintilidir*" (Kanter, 2017, s. 75). Yazar bu yakın ilintiyi fark eder, okuyucusunun yaşamına değer ve eserleri yazdıkları dönemde popüler bir hâle gelir. Ancak *On Yılın Romanı*, kurgusunun zayıflığı ve estetik unsurların da ihmali gibi sebeplerle olsa gerek Cumhuriyet'in ön planda olan kanonik romanları arasında yer almamıştır.

Benice'nin popüler romanlarında polisiye kurgulu olanlar da yazdıkları dönemde okurların ilgisini çeker. 1926'da *Resimli Gazete*'de *Görünmeyen Canı* adlı romanı tefrika edilir. *Gözyaşları* (1932) romanında, bir mahkeme salonunda bir cinayetin nasıl işlendiği üzerine geçen olaylar, hatıra defterinin devreye girmesiyle karma bakış açısıyla anlatılır. Casusluk temasına yer verilen roman, Üyepazarcı'ya göre "İskender Fahrettin Sertelli'nin eserleriyle birlikte Türkçe yazılan ilk casusluk romanlarından biridir" (2019, s. 426). Şifre Müdürlüğünden Çamur Ruhi'ye dönüşen başkişinin mahkemede akıl ve ruh sağlığını kaybetmesi ile son bulan romanda, yersiz-yurtsuzluk, toplumsal çürüme, sadakatsizlik ve ahlaki yozlaşma temaları

işlenir. Entrika ve merak unsurlarının üst seviyede tutulduğu, mahkeme salonunda geçen *Bir Cinayet Davası* (1936) romanında kördüğüm olan olayların başarılı bir avukatın dikkati sayesinde çözülmesi anlatılır. “Mahkeme polisiyelerinin başarılı bir örneğini oluşturan” (Üyepazarcı, 2019, s. 426) romanda, entrik kurgu okurun merak duygusunu diri tutacak biçimde oluşturulur. Etem İzzet Benice'nin kısa romanlarından olan ve mahkeme salonunda geçen *Foya* (1944), bir cinayet davası etrafında kurgulanan polisiye karakterli bir popüler romandır. Üyepazarcı'ya göre *Foya*, “bir polisiye alttürü olan dava polisiyeleriyle melodram romanları arasında bir yeredir ve yazarın polisiye kurguya ilgisinin görüldüğü romanlardan biridir” (2019, s. 426). Romanda, evli bir kadın olan Melek'in kocasının öldürülmesi ile suçlanması ve cinayetin çözülmesi entrik kurguyu oluşturur. Aşk, evlilik, ihanet temaları üzerine kurgulanan *Pota* (1956) romanında, başkişi Belma'nın kaçak bir şekilde Avrupa seyahati ve bu seyahatin sonunda öldü zannettiği sevgilisine kavuşup ülkeye döneceği esnada onun ölümü ile sarsılması anlatılır. Polisiye karakter taşıyan romanda Benice'nin daha önceki romanlarında görülen sevdiğinin “öldüğünü zannetme kalıbı/klişesi” söz konusudur.

Etem İzzet Benice'nin egzotik türde yazılan *Afrika Vahşileri Arasında / Trablus Çöllerinde* (1934) romanında sürgüne gönderilen başkişi Nurullah'ın Afrika çöllerinde yamyam ve zencilerle geçirdiği maceralar anlatılır. Vedi Vecdet müstearıyla yazılan ve okura egzotik dünyaların kapılarını açması yönüyle Benice'nin diğer eserlerinden farklı bir kurguya sahip olan roman, dönemin popüler macera roman kültürünün etkisiyle kaleme alınmış izlenimi uyandırmaktadır. Genç bir subay olan Nurullah'ın sürgüne gönderilmesi ve “*istibdat boyunduruğu*” ifadesiyle İkinci Abdülhamit döneminin eleştirisinin yapılarak fikir hürriyetinin öneminin vurgulanması romanın ideolojik boyutunu oluşturur.

Benice'nin tematik bir çeşitlilikle kurguladığı bu eserler “*birçok kişi tarafından sevilen veya seçilen*” (Alemdar-Erdoğan, 1994, s. 99) romanlar olmuştur. Etem İzzet Benice'nin eserlerine genel bir bakışta anlaşılacağı üzere kadınlar üzerinden geniş bir konu yelpazesi vardır. Bu geniş konu yelpazesinin sebebi ise okuyucu ile arasındaki bağlantıyı sağlayacak konu zincirini belirleyip güçlendirmesidir. Böylelikle her kesimden okuyucu, okuduğu tefrikalarda kendisinden bir şeyler bularak bir sonraki baskıyı merakla bekler. Etem İzzet Benice, toplumsal olarak ne anlama geldiği ve bunların topluma gazeteler ile aktarılması gerektiğini savunur. Etem İzzet Benice, bu sebeple sadece aşk konusu ile sınırlı kalmaz, tarihi olaylar, millî mücadele, sömürü, yozlaşma, kadın-erkek ilişkisi gibi birçok konuyu eserlerinde işler. Okuyucu bu konulardan herhangi birini kendisinde gördüğü anda o eser ile iletişim kurar. Her ne kadar bir konu üzerine yazan yazar okuyucusuna ulaşsa da bunu sadece bir eser ile sınırlı bırakmaz. Çünkü Etem İzzet Benice, okuyucuya mesaj verme amacı güttüğü için işlenen konular sayesinde mesajlar verilir okuyucu istenilen dünyaya çekilmeye çalışılır.

## Sonuç

Cumhuriyet Dönemi'nin gazeteci muharrirlerinden Etem İzzet Benice, siyasi kimliğinin ve gazeteci özelliklerinin yanı sıra popüler tarzındaki tefrika romanlarıyla döneminin en çok okunan yazarları arasındadır. Benice'nin romanları, genel bir ifadeyle popüler roman kategorisi içinde yer alan aşk, tarih, ideoloji, macera ve polisiye gibi kurgular içerir. Benice, tefrika roman okurunun edebî ve estetik zevkine göre kurguladığı romanlarında melodrama ağırlık verir, olay örgüsünü ön plana çıkarır, tasvirleri sınırlı tutar, sade bir dil kullanır hem teknik hem de tematik anlamda popüler roman geleneğini devam ettirir. Ancak tefrika yetiştirme kaygısıyla da olsa gerek romanlarında yer yer teknik kusurlar dikkat çekmektedir.

Benice'nin popüler romanlarında okurun merak duygusunu harekete geçirecek entrik kurgu, gerilim unsuru ve hayatın olağana akışı içerisinde inanılması güç tesadüfler aracılığıyla

sağlanır. Söz gelimi sevdiği erkekle kardeş olduğunu öğrenen, öldüğünü sandığı sevgilisinin ölmediğini anlayan kadınların trajedileri inandırıcılığı zorlayan tesadüflerle kurguya taşınır.

Hatıra defteri, günlük ve mektuplarla zenginleştirdiği romanlarında sade bir dil ve akıcı bir üslup kullanan Benice, genellikle İstanbul ve semtlerini odağa almakla birlikte Anadolu'ya da yönelir. Ancak Benice'nin romanlarında Anadolu romantik ya da idealist bir tasavvurla değil realist bir çerçeveye ele alınır. Öte yandan Benice'nin değişen dönemin en çok yara alanları olarak kadınları görmesi ve gazetelerde kadınlar ile ilgili yazılar, roman tefrikaları yayımlanması okurlarının önemli bir kısmının kadınlardan oluşması dolayısıyladır. Şehvet düşkünü, muhteris kadınların yanı sıra namuslu, idealist, vatanperver kadınlar Benice'nin özellikle millî mücadeleyi anlattığı romanlarında önemli bir yer tutarlar.

Dönemin aile yapılarında görülen bozulmalar, yoksul halkın bir dilim ekmek bulamaması, çeşitli konularda yapılan adaletsizlikler ve kadın üzerinden yapılan sömürüler, Benice'nin romanlarındaki kurgunun gerisinde verilmeye çalışılan mesajlardır. Etem İzzet Benice bu sebeple yakaladığı okuyucu kitlesine yönelik eserler verir, sanat endişesini kimi zaman geri plana iter.

### Kaynakça

- Akın, H. G.-H. (2020). Popüler roman/estetik roman kavramları ve aşk romanı. *Türkiyat Mecmuası*, 1-23.
- Alemdar, K., Erdoğan, İ. (1994). *Popüler kültür ve iletişim*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- Bayraktar, S. (2003). *Ethem İzzet Benice'nin hayatı ve eserleri*. (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Benice, E. İ. (1933). Muharirler ne kazanırlar?, *Son Posta Gazetesi*, 3 (1059), 8.
- Benice, E. İ. (1961). *İztirap çocuğu*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Dönmez, E. (2023). *İlhami Safa'nın romanlarında popüler açmazlar*. Ankara: Sonçağ Akademi.
- Erdoğan, İ. (2004). Popüler kültürün ne olduğu üzerine. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 5 (57), 1-18.
- Feridun, H. (1932). *Bugün de diyorlar ki*. İstanbul: Remzi Kitaphanesi.
- Gümüş, H. (1988). *Roman dünyası ve incelemesi*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Hüküm, M., Tüzer, İ. (2019). *Edebiyat sosyolojisi- edebiyata sosyolojiden bakmak*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- İleri, S. (2002). Bu kitap yakılmalı mı? E. İ. Benice içinde, *Yakılacak Kitap* (s. 7-9). İstanbul: Doğan Kitapçılık.
- İleri, S. (2002). Değişen bir şey yok. E. İ. Benice içinde, *Yosma* (s. 7-10). İstanbul: Doğan Kitapçılık.
- Kacıroğlu, M. (2008). *Millî mücadele ve erken dönem cumhuriyet romanı*, İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Kanter, B. (2022). Meşrutiyet yıllarının “popüler aşk romanı” yazarı: Muammer Enise Azmi, *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, 8 (16), 357-367.
- Kanter, M. F. (2017). *Millî edebiyat dönemi Türk şiirinde benlik algısı ve kimlik kurgusu*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Oktay, A. (1995). *Türkiye'de popüler kültür*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Parlak, B. (2004). Popüler kültür ve edebiyat. *Hece- Hayat Edebiyat Siyaset-Dergisi*. 8 (90/91/92), 371-375.
- Sağlık, Ş. (2000). Romanın 'popüler' ve 'estetik' boyutları . *Türk Yurdu Dergisi*, 20 (Mayıs-Haziran). 23-30.
- Sağlık, Ş. (2010). *Popüler roman- estetik roman*. Ankara: Akçağ Yayınları.

- 
- Üyepazarcı, E. (2019). *Unutulanlar, hiç bilinmeyenler ve bilinmek istemeyenler*, C. 1. İstanbul: Oğlak Yayıncılık.
- Yalçın, S. D. (1998). *XIX. yüzyıl Türk edebiyatında popüler roman*. (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
-